

RDEČI PRAPOR

«Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.»

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati. Tristopna peti-vrstica 26 vin, za enkrat, 20 vin, za dvakrat; večkrat po dogovoru.

55. šte. v.

V Ljubljani, v soboto, dne 25. maja 1907

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Frančiškanske ulice šte. 8/I.

Ljubljana.

Ljubljana je v paroksizmu. Ivan Hribar je v ožji volitvi izvoljen, množice, katere ni mogoče definirati, se je polastila fatalističen delirij. Na vseh vogalih, po vseh ulicah, gostilnah, kavarnah kriče «Zivio Hribar!» Mirne ljudi, ki ne store nikomur nič, žalega, hrulijo s tem klicem, ki je dobil že nekak izzivalen pomen. Polnoč je minula, a še vedno moti nočni mir vrišč in kričanje.

Ali poznate še zaspano Ljubljano?

Le mirno! Nekoliko dni naj poteče in imela bode zopet svoje navadno dolgočasno lice, označujoče z nedvomno sigurnostjo filistrsko mesto. Kar se godi dne 23. maja, ni nič drugega, kakor velikanska sugestija, izhajajoča nevidno iz povsem tajnih virov, ki se pa popolnoma izgubi, še preden se ljudje prav zavedo, kaj se godi z njimi.

Ljubljana se je pokazala pri teh volitvah tako, kakršna je po svoji preteklosti in vzgoji. Politično do skrajnosti naivno mesto, v katerem imajo hipna čuvstva velikansko, prevdarjajoči razum pa skoraj nobene moči. «Hozana» in «Aleluja» poje danes, kjer se je včeraj rogala in kjer boče jutri morda že preklinjala.

Kako je izvojevana Hribarjeva zmaga. Hribarjeva — ne pa liberalna! Kajti glede tega ni dvoma nikjer, tudi med liberalci ne: Naj bi bil kandidiral katerikoli izmed tistih liberalcev, ki se jih je imenovalo večkrat pred Hribarjevo kandidaturo, pa bi bila stranka gotovo popolnoma propadla. Dobro so vedeli, kaj delajo, ko so pritiskali na Hribarja z vsemi sredstvi, da je sprejel kandidaturu, katere se baje več tednov odločno branil. Z liberalnim programom ni bilo upanja na zmago; bilo je treba osebe, ki reši situacijo. To so našli v županu Hribarju. Z njegovo osebo so hoteli zmagati, ne pa s kakšnimi načeli in nauki. Z njegovim imenom triumfirajo danes; ako bi bila banka «Slavija» ovirala kandidaturu svojega glavnega zastopnika, bi bil prinesel že 14. maj drugačen rezultat in za ožjo volitev bi bilo razmerje popolnoma premaknjeno. Nihče ne bi bil 23. maja mogel slepiti ljudstva s klicem, da je naprednost v nevarnosti, kajti prava naprednost bi bila zavarovana že pred koncem ožje volitve.

Neveselo, ali poučno je pozvati si v spomin glavne točke zadnjih bojev v Ljubljani. Derute v liberalni stranki ni mogoče utajiti niti Hribarju samemu. «Zakaj propadamo?» je vprašal «Slov. Narod», ko so bile volitve že razpisane in s tem je javno priznal že davno znano dejstvo. Preveč soli res ni bilo treba zahtevati za izpoznavanje tega položaja. Dejstvo je, da je izzvalo ravnanje liberalnih poslancev na Dunaju silno ogorčenje med temperamentnim in popolno apatijo med drugimi ljudmi. Dejstvo je, da je izgubila liberalna stranka glavno ob vprašanju splošne in enake volilne pravice vso orientacijo. Dejstvo je, da se je izrekla stranka danes proti volilni pravici, jutri zanjo, pojutrišnjem je morala šele razmišljati o njej. Dejstvo je, da ni mogla izvršiti liberalna stranka javnega shoda v Ljubljani. Dejstvo je, da je imela največje težave s svojimi zaupniškimi sestanki, ki jih je morala odlagati od termina do termina in da je bil zadnji tak sestanek, zbožan z velikansko težavo, nad vse klavern. Dejstvo je, da

vsled popolne desorganizacije stranke nihče ni hotel prevzeti kandidature. Dejstvo je, da se pri občinskih volitvah ogromna večina volilcev ni hotela odzvati obupnim klicem na pomoč in da so glasovi za socialistične kandidature v privilegiranih kurijah demonstrirali vsaj pomisleka vredno averzijo do liberalne stranke.

Ali se more tako razbita, obupana stranka naravnim potom tekom treh, štirih tednov tako reorganizirati in konsolidirati, da bi mogla iz svoje politične moči zbrati 3000 glasov za svojega kandidata? Menda vendar liberalni vodje sami niso tako naivni, da bi verjeli tako neverjetnost!

Kako pa je tedaj vendar mogoče tak uspeh?

Ko je padla kocka pri glavni volitvi proti nam, seveda nismo hoteli, da bi bil v Ljubljani izvoljen klerikalec. Vprašanje, ali bode v novem državnem zboru večina klerikalna ali protiklerikalna, utegne biti odvisno od najmanjšega števila glasov. Zaupati bi se nam moralo torej politično nerazsodnost prve vrste, ako bi bili le s prstom ganili, da bi pomagali klerikalni stranki. To je bilo tudi z vso jasnostjo povedano v našem listu in na našem shodu. Po izidu glavne volitve je bila Hribarjeva zmaga za ožjo volitev nedvomna. Če so imeli klerikalci kaj upanja, so bili politični otroci; ako so imeli liberalci strah, je to znamenje, da niso imeli mirne vesti — zaradi 14. maja.

In vendar je bilo na dan ožjih volitev v Ljubljani vse kakor blazno, vse je drlo na volišče — prostovoljno ali neprostovoljno — agitacija je presegala vse meje in disciplina je izginila povsod — prav povsod!

V liberalni stranki se sploh ne more govoriti o disciplini. Kjer ni stranke, tam tudi ne more biti discipline. Liberalne volilce je enostavno fasciniralo Hribarjevo ime in vse, kar je bilo z njim v zvezi. Fanatizem jih je gnal na volišče.

Pri klerikalcih je bilo tako, da so za Kregarja glasovale čete, ki jih ni pristevati prav nobeni stranki in ki že od nekaj tavaajo od ene k drugi, pa bi glasovali tudi za Nemce, ako bi znana gostilniška politika iztaknila, da «bodo kaj naredili za nas».

In nasprotno je glasovalo za Hribarja dosti ljudi, ki so odločni klerikalci; Brce in trnovski župnik tudi nista bila edina duhovnika, ki sta volila Hribarja. «Kregarja ne maram; če bi bili kandidirali koga drugega...» je bila deviza prav mnogih klerikalnih volilcev.

Med Nemci je nastal pri teh volitvah še večji propad, nego je bil izza kupčije s plinarno. Dasi so bili vedno trdno uverjeni, da je med ljubljanskimi Nemci železna disciplina, kar bi bilo z ozirom na to, da so in ostanejo v Ljubljani absolutna manjšina, umevno, so vendar popokale vse vezi.

Socialni demokratje — no... bili so sinovi Ljubljane! Ogromno število je zadnji dan prezrlo parolo stranke in poteptalo disciplino v blato. Seveda je res, da so porabili liberalci vsa sredstva, da naščujejo naše pristaše proti sklepu lastne stranke. Nesramnost liberalnih priganjačev je v tem oziru presegla vse meje. Najbolj brezobrazna je bila na južni železnici. «Resel je prišel! Resel protestira proti sklepu Ljubljančanov. Resel hoče, naj se glasuje za Hribarja»; tako so trobili in begali ljudi. Cele trume so trdile, da so v i d e l e Resla. «S sekunderjdm se je pripeljal,» so pripovedovali eni; «v kavarni „Union“ sedi,» so čekali drugi. Zlasti pridno so razširjali to laž nekateri uradniki. Po Vodmatu se jo je kolportiralo po vseh gostilnah; tam so marljivo pomagali magistratni uradniki.

Drugi dan se je naenkrat raznesla govorica, da je dr. Adler tukaj. Cela stotnija liberalnih agitatorjev je tekala po mestu, vozila se s fiakerji od tovarne do tovarne, od delavnice do delavnice, od hiše do hiše z lažjo, da je socialno-demokratska stranka preklicala svoj sklep in dovolila svojim pristašem, da glasujejo za Hribarja. Po Vodmatu so raztrobili, da je izvrševalni odbor po mestu že nabil lepake v tem smislu.

To vse se je godilo, povrh se je teroriziralo, žugalo, podkupovalo... bilo je nesramno!

V vse te spletkarije, agitacije, brezobraznosti se je treba vmisliti, pa se najde razlage, kako da je splavala socialistična disciplina po vodi. In najbolj je treba pomisliti, da so tudi ljubljanski socialisti Ljubljančani; tukaj so «gor zrasli», ljubljanski zrak so dihali, v ljubljanski atmosferi so bili vzgojeni. Kar se drži Ljubljančanov sploh, se je prijelo tudi njih in nekaj je še ostalo, kar prodre skozi vso zavednost in disciplino. Posebno pa je vpoštovati silni nagon Ljubljančana, da «dela politiko» po svoji glavi in da si «ne da nič komandirati».

To je razlaga, seveda ne opravičenje.

Ali ni bilo že pri prvi volitvi dosti volilnih manevrov, da bi postal človek lahko vsaj previden, kadar mu zadoni kaj neverjetnega in tako absurdnega na uho, kakor n. p. Reslova misija? Ali se ni o naših «kompromisih» že toliko lagalo, da bi moral vsakdo pljuniti, če raznese liberallec zopet kakšno kompromisno vest? Kam se pride, ako sme liberalen brezobraznik pred socialnimi demokrati pri-povedovati, da so se v prvih bojnih vrstah stoječi sodrugi prodali za denar, pa mesto da bi prijeli lopovskega obrekovalca za ušesa, se zgražajo nad obrekovanim sodrugom? Vse mogoče instance stranke so v Ljubljani, pa nikomur ne pride na misel, da bi šel s v o j e sodruge vprašati, ali se je res izpremenilo sklep!

In še nekaj! Ali se je morda izvrševalni odbor zmotil, ko je sklenil abstinenco? Ali ni poznal razpoloženja sodrugov? Shod v «Mestnem Domu» potrjuje nasprotno. Še preden je Kristan povedal, kaj je sklenil izvrševalni odbor, je grmelo med sodrugi: Doma ostanemo! Nikamor ne gremo! V popolnem soglasju z izvrševalnim odborom se je pokazal shod. Nihče, nihče se ni oglasil, da bi bil izpregovoril besedico proti abstinenci. A na dan volitve...? Bila je l j u b l j a n s k a disciplina!

To mora biti povedano. Stranka ne sme slepiti sama sebe in svojih zvestih, požrtvovalnih sodrugov izven Ljubljane. Kaj bo z ozirom na ta pojav ukreniti, pa sklenejo poklicane instance stranke.

Poraz Mladočehov.

Praga, 18. maja.

Bilo je začetkom devetdesetih let, ko se je vnel med Staročehi in Mladočehi brezprimern boj po vsej deželi. Vsi staročeski bogovi so prišli takrat ob veljavo, ves nimbus, ki je obhajal glavo starega Riegra, je izginil, vse, kar se je prej desetletja slavilo in oboževalo, so Mladočehi brezobzirno pomandrali in poteptali v prah. Ko so se začeli Staročehi pogajati z Nemci, da bi dosegli kak medus vivendi, so jim Mladočehi z Gregrom na čelu očitali, da so prodali češke interese za čašico konjaka. In pri volitvah 1891 so vrgli staročesko, nekaj nad vse ponosno stranko, ki se je postavljala, da zastopa ves češki narod, butnili popolnoma ob tla.

Staročehi niso zaslužili boljše usode. Prepevali so s tužnimi glasovi «Hej Slovani», bili so pa reakcionarni v vsakem oziru. Zveza s «historičnim plemstvom» jih je skisala in jim je vzela smisel za vsako demokratično smer. Klerikalizem je imel pri njih zanesljivo zaščito, socialni pojmi so jim bili pa sploh popolnoma tuji.

Z mladostno močjo so takrat nastopili Mladočehi in vse jim je šlo kakor po boju. Narod jim je hitel nasproti in jim je prinašal mandate kakor na krožniku. Bili so videti demokratični in radikalni do kosti. Ogrevani so se za splošno volilno pravico. «Hej Slovani» so prepevali s krepkimi glasovi in z mogočnim akcentom. Poleg pa so peli v Chodefovi restavraciji, tudi smele pesmice kakor «Ja mam trakač novy, vozim na něm olej, olej brabancovej». Grozovito so znali vzrojiti, ko je imenoval mladi Schwarzenberg Husite «bando roparjev in požigalcev». Grmeli so proti plemstvu kakor zbor Perunov. Prisegali so boj «až do těch hrdel a statků». Ves češki narod je pričakoval tedaj silen preobrat, pravo revolucijo.

In danes, borih 16 let izza tiste triumfalne zmage leži stranka v prahu, decimirana, skoraj uničena... Uboge štiri mandate si je rešila pri prvi volitvi in zdaj kliče vruga in satana na pomoč, združuje se s Klofačem, na Moravskem pridružuje Stransky svoje somišljenike celo, naj glasujejo za klerikalce — proti socialnim demokratom.

Drugače pa ni moglo priti, nego je prišlo. Demokratični Mladočehi so našli kmalu pota, ki vodijo k plemstvu. Schwarzenberg je našel pri njih zavetišče. Na splošno volilno pravico so pozabili. Bresnovsky je smel med njimi uganjati najbedastejši antisemitizem, vsi so postali oportunisti, o socializmu se niso naučili ničesar. Frazasta je bila njih politika, brez dejanj in brez uspehov. Nekdaj navdušeni svobodomiselnici, so začeli dajati potuho klerikalizmu in tako je šlo z njimi navzdol.

Ko je prišla v državnem zboru splošna in enaka volilna pravica na dnevni red, brez njih zasluge, so se nekoliko spomnili na svojo preteklost. Zazdelo se jim je, da se odpirajo duri demokracije. Bistri vid za politiko so že izgubili, ali znali so še nekoliko deklamirati. Nekaj časa so omahovali. Ko so videli, kako pridobiva zahteva volilne pravice vsa srca, so se postavili na njeno stran.

Bilo je že prepozno. Ko so oni deklamirali, so socialni demokratje delali. Volitve so našle češki narod pripravljene. Nasitil se je patriotičnih fraz in državnopravnih obljub. Množice zahtevajo kruha, pred vsem kruha, ker so izpoznale, da je to prvi pogoj za vse, kar po tem lahko sledi. Nikakor ne bi bil mogel češki narod tako sijajno dokazati svoje politične zrelosti, kakor jo je z epohalnim porazom, ki ga je prizadejal gnili mladočeški stranki, in z zaupanjem, ki ga je izrekel socialni demokratiji.

Posamezniki mislijo, da je zmaga socialne demokracije efemerna prikazen. Kdor je zasledoval tukajšnje razmere, je prepričan, da ni tako. S težkim delom si je socialna-demokracija priborila zaupanje češkega naroda, zato ga pa tudi ne bode izgubila. V njej je garancija dela in uspehov.

Politični odsevi.

Avstro-ograska nagodba. Weckerle pride na Dunaj, da se dogovori s ministrskim predsednikom Beckom glede nadaljevanja pogodbenih pogajanj. Avstrijska vlada je izročila ogrski vladi uradni spis, v katerem so resumirana vsa dosedanja pogajanja in razvite misli avstrijske vlade o rešitvi perečih vprašanj.

Stranke v državnem zboru. Doslej je znanih vsega skup 408 izidov. 108 mandatov je še neodanih ali pa je izid še neznan. Vzlic temu je že danes popolnoma gotovo, da bode socialno-demokratična frakcija najmočnejša v dunajskem parlamentu. Sedaj razpolaga že z 82 mandati; nekaj mandatov prejme še v Galiciji. Ne sežemo previsoko, če cenimo socialno-demokratični klub na 85 poslancev; po tem številu bode tvoril šestinko vseh poslancev in bo najvplivnejša parlamentarna skupina. Izmed Slovencev bo na Dunaju 4, oziroma 8 na liberalni program voljenih poslancev, dalje 2 slovenska narodnjaka (v Trstu in Istri in oziroma 15 slovenskih klerikalcev). Z juga pride v zbornico 11 Hrvatov in 2 Srba. Italijanskih poslancev (liberalcev in klerikalcev) je izvoljenih 14. Od nemških meščanskih strank je najmočnejša krščansko-socialna stranka, ki ima sedaj 66 mandatov. Katoliško središče 31, nemška ljudska stranka 25, nemški liberalci 24, agrarci 18, vsenemci (Wolfovci) 14, vsenemci 4, končno en radikalni Nemec in en svobodni socialist. Izmed čeških meščanskih

strank so najmočnejši agrarci s 33 mandati, Mladočehi, ki jih imajo 22, klerikalci 11, Staročehi 5, državnopravna koncentracija 10 in dva napredna (realista). Doslej je izvoljenih pet Rusinov, pet Rumunov in en Poljak. — Po dosedanem izidu — Galicija je izvzeta — so antiklerikalni elementi v znatni večini.

Masreglovanje uradnikov. Po prizadevanju krščanskih socialcev je vlada disciplinarno, oziroma iz službenih ozirov premestila troje uradnikov, ki so se osmelili kandidirati proti Luegerju in Lichtensteinu. Vlada čuti nekorektnost svojega ravnanja in ve, da jo bodo socialno-demokratični poslanci poklicali na odgovor; zato je izdala komuniké, v katerem se opravičuje, da uradnikov niti najmanj ne misli omejevati v državljskih pravicah in da je bila premestitev omenjenih treh finančnih uradnikov že davno dognana stvar, ker so grešili proti službeni disciplini. Da se je premešitev izvršila šele sedaj, po volitvah je bil ravno pomislek, da se ne bi tega koraka napačno tolmačilo. — Ves ta vladni izgovor je popolnoma jalov. Zakaj se v dveh slučajih ni uvedla disciplinarna preiskava? Iz enostavnega razloga, ker ni bilo nobenega povoda zato, «službeni oziri» so veljali doslej kot oziri na službo; pod sedanjo Beckovo vlado, ki je prav pohlevna dekla dunajskih klerikalcev, pa so «službeni oziri» postali oziri na politiko. — Ves slučaj je dokazal, da so uradniki politično kakor ptice na veji, da z njimi vlada lahko poljubno ravna. Treba bo, da novi parlament varuje državljanske pravice uradništva; v to svrhu poda socialno-demokratični klub iniciativni predlog.

Rumunske volitve. Liberalno ministrstvo Sturdrza je razpustilo konservativni parlament, in volitve, ki še vrše prihodnji mesec, doneso vladi prijetno večino. Veleposestniki trepetajo, da bi se kmetom njih stanje izboljšalo, in za to se je ves konservativni element zbral pod Carpovo zastavo, da prepreči radikalne reforme v korist kmetkega stanu.

Irška avtonomija. Angleški liberalizem je pod vodstvom Campbell-Bannermana obsojen na politično jalovost. V šolskem načrtu je moral žalostno kapitulirati pred odporom lordov; za korenito reformo gorenje zbornice se tudi ni izkazal sposobnega in sedaj čaka liberalno vlado blamaža vsled irske predloge. Irski načrt, kakor ga je izdelal Birell, sicer ne vstvarja samostojnega irskega parlamenta, ki si ga je za cilj postavilo t. zv. homerulsko gibanje, pač pa nekak irski deželni zbor s precej obsežno avtonomijo in samoupravo, ki omejuje londonski centralizem. Irski nacionalisti so videli v načrtu velik narodno-političen uspeh in so se v parlamentu ogreli zanj. V tem se je rodila na Irskem od neparlamentne strani velika agitacija proti irski predlogi, ki je imela moralčno zaslobo v ameriških Ircih — in iz Amerike prihaja Ircem za politično gibanje obilo denarja. Pod vtiskom te agitacije je odklonil irski narodni svet parlamentu predloženi načrt, in isto bodo storiili tudi irski poslanci v parlamentu.

Zarota proti ruskemu carju. Poročilo o zaroti proti carju se izprva niti verjelo ni, veljala so za manever desnice, ki je hotela z njim izsiliti iz kadetov obsodbo političnih umorov. Ta načrt se ji temeljito izjalovil, kajti duma je ob odsotnosti socialnih demokratov, socialnih revolucionarcev in trudovikov sprejela resolucijo, v kateri izraža veselje nad tem, da se je načrt zarotnikov izjalovil. Kadetje stoji glede političnih umorov na stališču, da isti takoj ponehajo, čim preneha reakcija s svojimi atentati. — Pač pa so vesti o zaroti povzročile popolno ločitev skrajne leve od kadetov. Trudoviki in socialni revolucionarji so sledili socialnim demokratom v skrajno opozicijo. V socialni demokratiji obstojita glede taktike dve smeri: t. zv. boljševiki pod vodstvom Ljenina stoji na neparlamentarnem stališču. Parlament jim je agitacijska tribuna, iz katere s plamenečimi govori podžigajo revolucijo v deželi. Menjševiki pod vodstvom Plekanova ne stoji na tako intransigentnem stališču. Oni so povzročili, da se je stranka udeležila volitev in poslala v dumo 64 poslancev. Sedanjor revolucijo smatrajo v prvi vrsti za politično in so prepričanja, da mora stranka podpirati napredne meščanske stranke v boju za politično svobodo. Važna odločitev v taktičnih vprašanjih pade nedyomno na sedaj v Londonu zborujočem kongresu.

Jezikovni spor v Belgiji. Iz vrst klerikalne večine je izšel predlog, da se na nedržavnih šolah med Flamci uvede flamščina kot učni jezik namesto sedanje francoščine. Škofje so se izrekli proti predlogu, ker pošiljajo meščanski krogi otroke baš iz tega vzroka v samostanske šole, da se priučijo francoskega jezika. Ta najnovejši spor v klerikalni večini utegne postati usoden za življenje sedanje vlade.

Dopisi.

Loka pri Zidanem mostu. Fajmošter v Loku mora biti predrzen fant. Že davno nam je poslal nepotreben popravek, ki smo ga sprejeli, da se ne nategujemo s srboritim žegnancem in ker se s § 19. lahko spreobrne vsako reč. Mesto da bi nam bil možakar hvaležen in da bi molčal, pa ščuje svoje

tercijanske fante, da nas še oni nadlegujejo v zadevi. Poslali so nam popravek, ki jim ga je seveda diktiral, ki bi ga pa že zato lahko vrgli v koš, ker ni ne uredništvo, ne tiskarna zavezana, da bi znala čitati take hierogliffe, kakršne so se naučili njegovi Marijini fantje in so prav take, kakor bi bile kure skakale z umazanimi nogami po papirju. Tudi nismo nič prepričani, da so ti fantje podpisali ta «popravek», kar nimamo prav nobenega zaupanja v njih pisalne zmožnosti. Če objavljamo ta popravek, storimo pa to samo zato, ker izpoznajo čitatelji iz njega loskega fajmoštra tako, kakor smo ga izpoznali mi. Za naprej mu pa prav resno svetujemo, naj nas pusti pri miru, ker drugače bo tudi on nas izpoznal. Takozvani popravek se pa glasi: Uredništvu «Rdeči prapor» v Ljubljani. Loka pri Zidanem mostu. Skličujoči se na § 19. tisk. zakona od 17. grudnia 1862. drž. zak. št. 6 iz l. 1963. zahtevamo z ozirom na dopis, objavljen med dopisi št. 14 od 15. aprila 1907 vašega lista, da sprejmete v zakonitem času na istem mestu in z istimi črkami sledeči stvarni popravek: Ni res, da smo mladeniči Marijine družbe na dan 25. sušca preveč popivali v farovžu; res pa je, da ni nobeden mladenič Marijine družbe v farovžu popival. Loka, 14. aprila 1907. Koritnik Franc, Franc Urgl, Jožef Koritnik, Jožef Runovec, Novak Martin, Alojzij Jenčič, Alojzij Esih, Franc Zalašček, Franc Lendaro, Anton Supančič, Jozef Jenčič, Zupan Franc, Klenovšek Andrej, mladeniči Marijine družbe.

Št. Andraž. Tako nadutega človeka, kakor je župan Andrej Lutman v Št. Andražu, se mora iskati, ali ga morda na vsem Goriskem ni; kakor dela ta človek v svoji občini, je že pravi skandal. Temu možu povemo danes javno, da ne bomo več dolgo prenašali njegovih neumnosti; pomisli naj enkrat, — da so časi minuli, ko so župani s palicami ubijali svojim občanarjem svoje slamnate ideje in lastno voljo v glavo, danes ima slednji kravji pastir, ako je štiriindvajseto leto dopolnil, tiste državljanske pravice, kakor jih ima kak dekoriran župan. Pri volitvah je pripustil, da je klerikalno skranko: občinski redar je delil agitacijske listke za klerikalnega Fona, hkrati pa so se dostavljale volilcem glasovnice. Občinski redar je torej v službi agitiral; človek, ki je zato postavljen, da se ne krši postava, je delal sam proti postavi. Mi smo mnenja, da občinskega redarja in mežnarja ne plačujejo samo klerikalci, ampak tudi socialisti in liberalci; županu pa odrekamo odločno vsako pravico posluževati se oseb, ki jih plačuje občina, za strankarsko agitacijo. Neki delavec je prosil pismo, naj se mu da stanovanje v občinski hiši, katero se izprazni; no, župan je to po svoje odredil in je oddal stanovanje nekemu človeku, ki ima premoženje, revnemu delavcu pa niti odgovoril ni. Občina Št. Andraž ima zemljo, katero deli revnim delavcem, da pridelajo kaj malega zelenja; župan pa daje zemljo le onim, ki se mu laskajo, četudi niso potrebni. Njegova pristranost se kaže tudi v tem, da je rekel nekemu našemu sodrugu, naj gre k Milostu pomoči iskat. Gospodu županu svetujemo, da odloži svojo klerikalno nadutost in prepusti županstvo pravičnejšem ljudem. Ni pa to zadnja naša beseda glede Andreja Lutmana v Št. Andražu!

Sodrugi zaupniki

ki imajo bloke za dnevnik, se opozarjajo, da se najkasneje do vštetelega 3. junija zgloase v upravnistvu „Rdečega Prapora“.

Zunanje organizacije, sodruge in zaupnike, ki že niso odračunali za dnevnik, se naproša, naj to store v najkrajšem času.

Upravnistvo „Rdečega Prapora“.

Domače stvari.

Volitveni paroksisem. Kdor je opazoval ljubljanske liberalce na dan ožje volitve, si je moral nehoti zaustaviti vprašanje, so li ti ljudje sploh še zmožni razsodno misliti. Ni je bilo neumnosti, da je ne bi verjeli, samo če je bila ta neumnost taka, da bi mogla kaj vplivati na volice. Res, strah ima velike oči in dolga ušesa! Zадnje ure so bili raztrosili po mestu vest, da je prišel ponoči v Ljubljano dr. Adler pregovarjat socialne demokrate, da se volitve udeleže in glasujejo za Kregarja! Torej Resel prejšnji dan za Hribarja, Adler na to pa za Kregarja! In liberalni backi so to vse verjeli, obe nasprotujoči si govorici smatrali za najsvetejšo resnico in se penili ogorčenosti nad Adlerjem in socialisti. To, kar so govorili in počenjali liberalci v Ljubljani ob letošnjih volitvah, je tako nesramno in obenem bedasto, da jih bo treba spraviti v pregovor. — Živeli, z a v e d n i volilci!

Komu smo pa še odgovorni? Včerajšnji «Slovenec» poziva našo stranko in sodruga Etbina Kristana, naj začne «Rdeči Prapor» takoj objavljati imena vseh socialnih demokratov, ki so se udeležili volitve. Odkdaj pa je «Slovenec» instanca, ki komandira socialnim demokratom. Ta bi bila pa

že lepa, da bi bila socialna demokracija še odgovorna drugim strankam! Pa pri nas si neki ljudje menda res domišljajo, da je socialna demokracija v odvisnosti od meščanskih strank in da mora slušati vedno povelja, ki prihajajo iz nasprotniških taborov. No, če je bila disciplina stranke v Ljubljani na dan ožje volitve nekoliko omajana, si slavni nasprotniki še ne smejo domišljati, da se nameravamo odreči svoje samostalnosti. Kaj ima stranka ukreniti, določiti čisto sama, ne oziraje se oziraje se na voljo in nevoljo liberalcev ali pa klerikalcev, ki se oboji proketo motijo glede življenske moči socialne demokracije. Kar se je pri teh volitvah zgodilo nam, se je zgodilo socialnim demokratom tudi že drugod, ne da bi bili že obupali. In razvoj je povsod dokazal, da so imeli prav. Zato pojdemo tudi mi še z večjo vneto in voljo na delo, kakor doslej, na delo za svojo stranko, za delavske cilje, predvsem za popolno emancipacijo delavstva od njegovih sovražnikov, ki so ga znali doslej zavajati, da bi ga potem toliko lažje izkoriščali.

Češki učitelji in socialna demokracija. Glasilo čeških učiteljev «Učiteljské noviny» je objavilo članek «Po volitvah», v katerem pravi med drugim: «Učiteljstvo je že davno izpoznalo, da je višava njegove izobrazbe mala, zato kliče po višji izobrazbi. Ali kakor vladajoče stranke niso razumele njegovega klica po obrambi njegovih pravic in po obvarovanju šole, tako tudi niso razumele njegovega hrepenenja po višji izobrazbi. Vse staro se je puščalo, vse zlo se je sprejemalo tako, kakor da ni drugače mogoče. Učiteljstvo se je oziralo po novih strankah, ki bi ga razumele, ki bi ne zapisale geslo naprednosti v svoj program, temveč ki imajo čvrsto voljo, da uresničijo to geslo. Izpoznalo je, da sta taki dve stranki: Napredna (Masarykova, katere ni zamenjati z našo takozvano narodno-napredno stranko), in socialna demokratična. Z najživejšim zanimanjem smo zasledovali boj socialne demokracije za splošno volilno pravico in nepotrpežljivo smo čakali na uspeh prvih volitev. Zmaga naprednih strank je tudi zmaga moderne šole in pomeni osvoboditev šole in učitelja. Samo ti stranki se lahko upirate reakcionarni pozabljenosti, samo oni sta zaščita šole in učitelja tam, kjer se križi zakon v prid močnim. Simpatije naprednega učiteljstva so davno pripadale socialni demokraciji in zato ni bilo zanj dvoma, komu oddati svoj glas... Napredno učiteljstvo je prepričano, da bi bilo ne le koristno, ampak skrajno potrebno, uresničiti splošno volilno pravico za deželni zbor in druge korporacije, da je čas, priboriti socialni demokraciji zastopstvo povsod tam, kjer se gre za očiščenje. Napredni učitelji pozdravljajo zmago socialne demokracije.» — Kako pa sodijo slovenski učitelji?...

Socialni pregled.

Državna organizacija lekarnarjev je imela v ponedeljek na Dunaju ustanovni zbor. Povdarjala se je potreba po demokratizaciji stanovnega zastopstva. Jeseni se vrši zbor odposlancev iz vse države.

Gibanje francoskih vinogradnikov. Interesantno gibanje francoskih vinogradnikov obrača nase pozornost političnega sveta. Izprva neznačajno, je časoma naraslo na mogočno družabno valovanje, ki je po svoji razsežnosti — razprostira se po vseh južnih vinorodnih departementih Francoske, od Pirenej do Rodana — postalo največjega političnega pomena. Vzrok sedanjega gibanja je kriza v vinski proizvodnji, vinogradniki so prisiljeni oddajati blago pod lastno ceno in še tako ni dobiti kupca. Te nezdružne razmere je zakrivila močna tuja konkurenca. Francoski parlament je sicer pred leti segel po nevarnem carinsko-političnem orožju in zaprl mejo tujemu vinu. S tem je bil domači trg sicer rezerviran domači proizvodnji, toda vinorodne države so na ta korak odgovorile s podobnimi carinskimi določbami v varstvo lastne proizvodnje in s tem je bil tuji trg zaprt dobro kvalificiranemu francoskemu vinu.

Druga šiba za francoske vinogradnike je bila izselitev francoskega vinogradništva v Alžirijo. Ko je pred desetletji uničila filoksera francoske vinogradnike, se je mnogo vinogradnikov izselilo v Alžirijo, kjer so z državno pomočjo pod ugodnejšimi pogoji začeli s trtorej, ki je postala za domovino usodna. Zamenitev vinske kulture s kako izdatnejšo zadeva na francoskem jugu ob znatne agrarno-tehnične težkoče, poleg tega pa nedostaja potrebnega kapitala, ki bi ga bilo treba investirati v zemljo in pa pred vsem inicijative.

Dalje tlači k tlom francoske vinogradništvo ponarjanje vina, ki ga vsa zakonita sredstva, kar jih je ustvaril parlament, ne morejo spraviti s sveta. Umetnega vina se na Francoskem, v najvirnodnejši državi, še vedno največ «pridelava».

V svojem obupnem položaju so vinogradniki segli po demonstracijah, da z njimi opozoredeželo na bedo v vinogradništvu. Ta pot je v polni meri uspela, za kar se je zahvaliti v prvi vrsti ognjevitemu temperamentu južno-francoskega plemena. Kakor plamen se je širilo vinogradniško gibanje. Izprva majhni shodki so imeli čimdalje številnejše naslednike in minulo nedeljo se je vršil tabor vinogradnikov, ki se ga je udeležilo do 200.000 oseb. Med prepevanjem delavskih pesni pod vod-

stvom županov lijó ljudske mase na skupna shajališča. Štrajk volilcev v avtonomne korporacije, odrekavanje davkov — to je program tega globokega gibanja. Ponekod so prepodili tudi davčne uradnike in ustavljali vlake.

Francoskemu parlamentu, kakor se vidi, ni do nagle rešitve tega perečega vprašanja. Te dni je odgodil obravnavo tozadevne interpelacije za več tednov. Značilno za buržoazijsko vlado je nje stališče napram vsemu gibanju, ki obstoji v mirnem gledanju, dočim postane ob najmanjši delavski revolти koj nervozna. Kako naj bi tudi nastopila proti vinogradnikom, saj tvorijo te pokrajine najzanesljivejšo oporo sedanje radikalne večine! — Socialistične strokovne organizacije oficijelno na gibanju niso udeležene, ker le-to nima izraženo razrednega značaja, temveč nastopajo skupno delavci in posestniki.

Shodi.

Dobravljje v vipavski dolini. V nedeljo, dne 26. t. m., se vrši v gostilni sodruga Večona shod zidarjev, na katerem se bo razpravljalo glede ustanovitve zidarske organizacije. Shod je samo za povabljen in bo dovoljen vstop samo tistim, ki se bodo izkazali z vabilom. Z naše strani priporočamo tamošnjim delavcem, da naj prično pridno delati in po delu bodo uživali tudi sadove. Na shod pošljejo tržaški zidarji tudi svojega zastopnika.

Podgora. V nedeljo, 26. t. m., ob 4. uri popoldne je tukaj ljudski shod z dnevnim redom: 1. Strokovne in politične organizacije. 2. Slučajnosti.

Solkan. V ponedeljek, 27. t. m. ob 8. uri zvečer je tukaj ljudski shod. Na dnevnem redu je: 1. Politiche in strokovne organizacije. 2. Slučajnosti.

Dvainosemdeset socialnih demokratov izvoljenih.

Pri predvčerajšnjih volitvah je bilo izvoljenih dvaindvajset socialnih demokratov:

Italijanski socialni demokratje:

Trst: Rajmund Scabar,
Silvio Pagnini,
Ivan Oliva.

Tirolsko: Avgust Avancini (Trident).

Nemški socialni demokratje:

Koroško: Julij Lukas (Celovška okolica),
Nižje Avstrijsko: Engelbert Pernerstorfer
(Dunajsko Novomesto),
Teodor Hackenberg
(Zwettl),
Ludov. Wutschel (Dunaj),
Avgust Forstner (Dunaj).

Gornje Avstrijsko: Julij Spielmann (Linc I),
Jožef Gruber (Linc II).

Tirolsko: Simon Abram (Inomost II).

Češko: Vaclav Bösmüller (Jablonec),
Adolf Reißner (Těčín),
Jožef Hannich (Rumburg),
Henrik Beer (Duhcov).

Morava: Viljem Rietzner (Fulnek).

Šlezija: Ivan Tuppy (Zuckmantel).

Češki socialni demokratje:

Morava: Franč. Svoboda (Trebič),
Ivan Filipinsky (Blansko).

Poljski socialni demokratje:

Šlezija: Dr. Rihard Kuniecki (Tjesin).

Rumunski socialni demokratje:

Bukovina: Juri Grigorovici (Černovci).

Najnovejše vesti.

Dunaj, 24. maja. Iz Galicije je doslej znanih 85 volilnih rezultatov. Ivoljenih je 43 poslancev, 22 je ozihih in 20 novih solitev. Med izvoljenimi je 16 konservativcev, 3 dsmokratje, 4 nacionalni demokratje, 2 napredna demokrata, 2 socialista, 12 pristašev poljske ljudske stranke, 4 udje poljskega centra, 1 starorusin, 4 udje ukrajinske stranke, 3 radikalni Rusini, 1 sionist in 1 divjak.

Dunaj, 24. maja. Baron Hock je dejal sotrudniku lista «Zeit» da bode treba dati v parlamentu najprvo malim strankam časa, da se zbero v večjih skupinah. Dokler se to ne zgodi, tudi vlada ne bode mogla nič družega, kakor skrbeti, da se reši najnujnejše naloge. Prve seje bodo imeli opraviti z razpravami o dogodkih pri volitvah in o korakih proti vladi zaradi premeščenja treh uradniških kandidatov. Potem bo vlada prisiljena, določiti svoje stališče napram krščanskim socialcem. Od vladnih izjav bode odvisen nastop svobodomiselnih strank. Vazne bodo razprave o ureditvi gospodarskih vprašanj z Ogrsko. Novi parlament prisili vlado, varovati z vso energijo življenske interese Avstrije in odbiti vsako pogodbo, ki bi jim bila v škodo. Tudi z reformo zakona se bode mo-

ral parlament kmalu pečati (takrat se pokaže, koliko je «liberalcev» mod Slovenci! Op. ur.), s tiskovno reformo, z združevalnim zakonom ter z varovanjem delavstva. Neizogibna bode tudi debata o interesih uradništva in energično bode treba zahtevati službeno pragmatiko.

Dunaj, 24. maja. Konservativec dr. Ebenhoch je vstopil s 16 poslanci v krščansko-socialno stranko; stirje utegnejo še slediti Ebenhocha.

Reka, 24. maja. Danes so bile dopolnilne volitve za občinski svet, voliti je bilo polovico zbora. Proti vladajoči «avtonomistični» stranki (italijansko liberalni) so se združile vse opozicijske stranke: Hrvatje, Madjari in socialisti. Udeležba je bila zelo velika, po mestu vlada nenavadna živahnost. — Zmagala je italijanska stranka.

Lvov, 24. maja. Lvov je pod strahovlado židovske verske občine, kjer uradniki siloma grabijo volilcem glasovnice in jih izpolnjujejo z imenom svojega predsednika Horowica. Kupčija z glasovi cvete.

Krakov, 24. maja. Socialni demokrat dr. Drobner je došel Tarnovu v ožjo volitev z narodnim demokratom. — V Krosnem je zmagal Stapinski, član poljske ljudske stranke, v Rzeszovu konservativec Bilinski.

Krakov, 24. maja. Okrajni glavar Chrzanovski je židom prepovedal voliti socialnega demokrata in jim kratkomalo ni izročil izkaznic.

Krakov, 24. maja. Za današnje ožje volitve, pri katerih je udeležen sodrug Klemensiewicz, je vlada odredila sledeče priprave: V vse občine je poslala konjeništvu in pehoto, ki je nastanjena pri socialno-demokratičnih kmetih. Došlo je tudi polno davčnih in političnih uradnikov, ki pripovedujejo ljudem, da ostane vojaštvo dotlej, da bo izvoljen vladni kandidat.

Helsingfors, 24. maja. Deželni zbor je izvolil predsednikom mladofinca, odvetnika Svinhufonda; starofinski protikandidat je prejel 58 glasov. Podpredsedniški mesti zavzemata socialni demokrat dr. Ursin in starofinac baron Palmén.

Pariz, 24. maja. Zbornica je sprejela predlog, da vpisani mornarji tuje narodnosti prejmo pokojnino v višini polovične plače.

Pariz, 24. maja. Snoči je bil v Operi drugi ruski koncert, pri katerem je vzbudilo velikansko pozornost, da bili so pri vseh vratih mnogoštevilni policijski stražniki, ki so strogo pazili na vsako vstopajočo osebo. Nadzoroval je policijski prefekt Lepine. Današnji «Echo de Paris» javlja, da so ruski revolucionarji že pred časom najeli več lož za snočno predstavo z namenom, da bi napadli z bombami v Parizu prebivajoče velike kneze med njimi Cirila, Borisa, Aleksija in Vladimira. Toda nobeden izmed njih ni bil na koncertu.

Pariz, 24. maja. Parlamentarni odsek, ki se bavi z Montagninijevimi listinami, je doznal, da nekateri papirji manjkajo, drugi da so napačno predstavljeni. Predvsem ena listina je bila kompromitujoča za prejšnjega zborničnega predsednika Doumerja kompromitujoče prevedena, iz prevođa bi se dalo sklepati, da je Doumer zbiral poročila za Vatikan, dočim predstavlja original poročilo Montagninija o Doumerju. Poročevalec Bourelly je pooblaščen protestirati tozavedno v naučnem ministrstvu.

Rim, 24. maja. Snoči je bil tukaj velik volilni shod, na katerem se je sklenilo, ustanoviti svobodomiseln blok za občinske volitve v celi deželi, ki naj povsod nastopi proti klerikalcem in ki naj bi se mu pridružili tudi republikanci in socialisti.

Terni, 24. maja. V nedeljo zapusti zopet več skupin stavkajočih delavcev mesto ter odidejo v Spoleto, v Sim in v Nocero.

Moskva, 24. maja. Poroča se, da je bilo aretiranih več oseb, ki pripadajo vojaški revolucionarni organizaciji. Našli so pri njih mnogo razstreljiva. Organizaciji pripada tudi mnogo častnikov, ki so imeli visoke stopnje v vojski na daljnem vzhodu.

Peterburg, 24. maja. V kazinu «Zveze resničnih ruskih ljudi» je eksplodirala v klosetu bomba, ki jo je bržčas položil kak gost. Kasneje so našli še drugo bombo.

Peterburg, 24. maja. 25 oboroženih ljudi je napadlo 10 kilometrov od prestolnice oddaljeno postajo Nikolajevske železnice, Obuhovo. Roparji so ubili z revolverji orožnika in več čuvajev. Denarja si niso mogli prilastiti, ker je staciji došla pomoč.

Tarnopol, 24. maja. Pri ataki patrolje na konjih je bilo več oseb ranjenih, med njimi tudi podžupan. Padel je po tleh in konj ga je zadel s kopitom, da so onesveščenega prepeljali v bolnico.

Carigrad, 23. maja. Sinoda je suspendirala srbskega svečenika Joankie v Prilepu zastran nepokorščine.

Sydney, 23. maja. 1000 domačinov različnih rodov je napadlo na Salomonskih otokih misijonarje, ki so hoteli ublažiti rodovom nasprotja. Na pomoč došla policijska četa je otela misijonarjem življenje.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitujte „Rdeči Prapor“! povsod za

Okr. organizacija v Gorici

sklicuje na dan

26. maja 1907 ob 9. uri dop.

svojo izvanredno konferenco

z nastopnim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora glede zadnjih volitev.
2. Politična organizacija.
8. Poročilo blagajničarja
4. Strankina sredstva.
5. Slučajnosti.

Tem potom se vabi vse zaupnike krajevnih organizacij mesta Gorice in goriške okolice, da se udeleže te važne konference polnoštevilno.

Okrajni odbor.

Kaj hočejo socialni demokratije

ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za politično življenje, je, da se seznani s težnjami in zahtevami socialne demokracije. Cena brošuri, ki obsega tudi narodnostni program avstrijske socialne demokracije

4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravnistvu

„RDEČEGA PRAPORA“.

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu delavcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o do-
mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

Vsaka ponaredba in ponatisek je kaznivo.

Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 52—45

Thierryev centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko.

Organizacijam in delavskim čitalnicam, pos. sodrugom

ki se zanimajo za največjo avstrijsko žensko organizacijo tobačnih delavk in delavcev, se priporoča v naročbo slov. strokovni list

„Tobačni delavec“

ki izhaja vsak prvi torek v mesecu ter stane za celo leto 1 K 20 vin.

Naroča se pri upravnistvu „Tobačnega delavca“, Dunaj V/12, Schmalzhofgasse 17.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah

„Rdeči Prapor“

Naročajte edino slovensko revijo Naši Zapiski.

Naročnina:

Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani.

V založbi „Naših Zapisnikov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: Nekaj kulturnih zavodov slovenskih, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: Prešernov spomenik, obsežajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijatelja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnistvu „Naših Zapisnikov“ v Ljubljani.

I. S. Machar: Magdalena, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abditus: Občina in socializem, 70 vin.

P. Mihalek: Iz nižnj življenja, 1 K.

Za agitacijo priprave so brošurice:

Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust po dogovoru.

Organizacije, sodrugi, pozor!

V proslavo splošne in enake volilne pravice je izvrševalni odbor založil krasne

umetniške razglednice

v barvotisku.

Cena	50 izvodom	3 K 25 v
100	5 „ 75 „	
500	23 „ 75 „	
1000	40 „ — „	

Posamezni komadi po 8 vin.

Naroča se jih pri upravnistvu „Rdečega Prapora“ proti plačilu, oz. pošt. povzetju. Sodrugi, sezite pridno po teh razglednicah!

„Rdeči Prapor“

izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, dr. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Sešark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — Kranj: Karol Florian, knjigarna. — Jesenice: Jakob Mesar št. 101. — Trst: Lavrenčič, Piazza Caserma. — Trst Rojano: Močnik, tobakarna. — Gorica: Krebelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. Schwarz, Šolske ulice. — Reka: Ricardo Camera, Corso 16.

Putniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
kakovosti potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmetetza
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kakovostna Pojasnila daje se brezplačno.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmodernejše oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborno pivo v sodeh steklenicah.

Ustanovljeno leta 1855.

Številka telefona 210.